

Adviesmemo Kraanmeer 26, Erp, gemeente Meierijstad

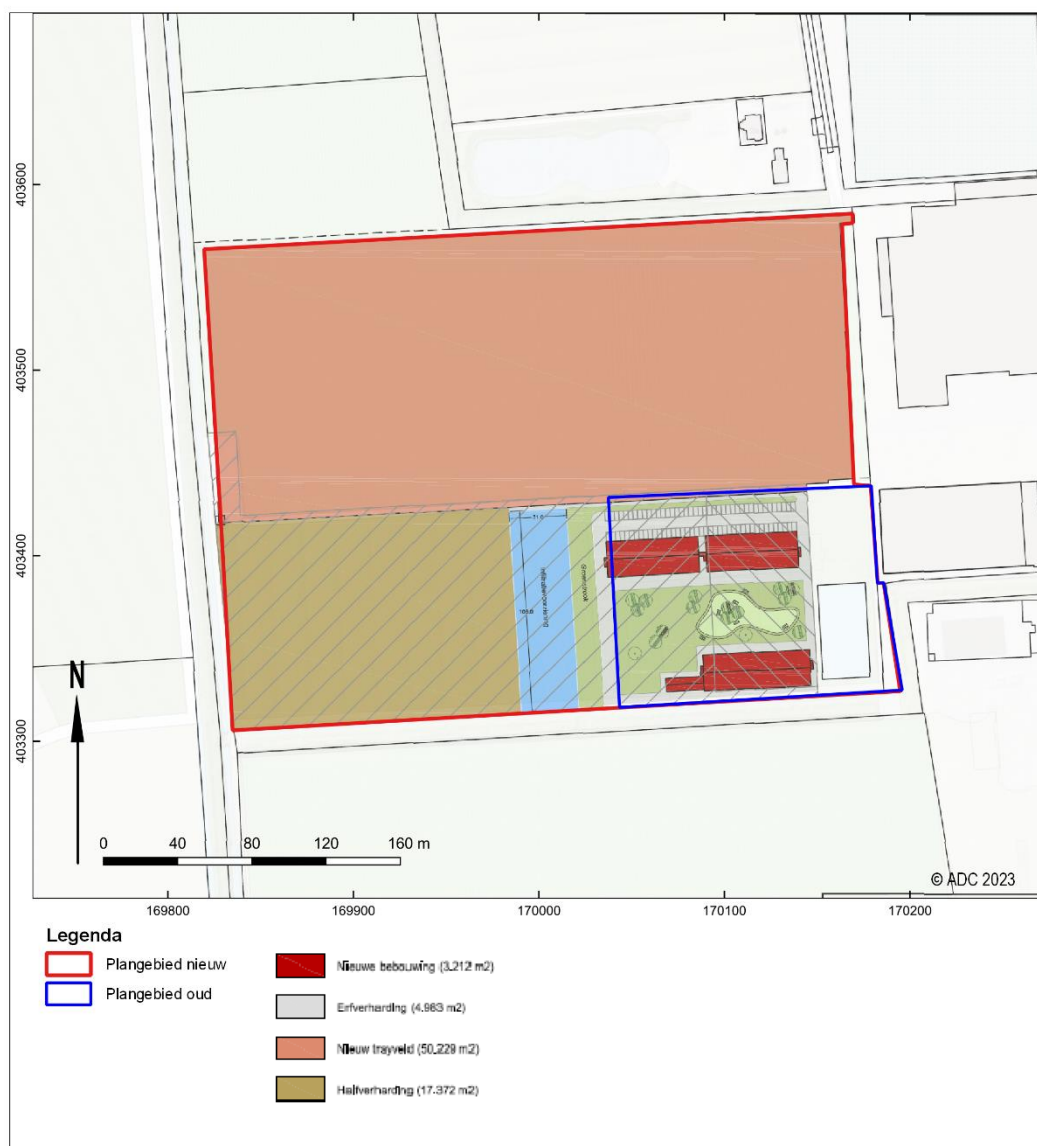
Opdrachtgever: Geling Advies
Auteur: E. van der Laan
Datum: 8-8-2023

© ADC ArcheoProjecten

1 Inleiding

In opdracht van Geling Advies heeft ADC ArcheoProjecten in maart en april 2021 een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd op de locatie Kraanmeer 26 in Erp, gemeente Meierijstad. Naar aanleiding van aanpassingen in de toenmalige plannen is onderhavig document Advies Archeologie opgesteld. De aanpassing betreft de inrichting van het reeds in 2021 onderzochte terrein en een uitbreiding van het plangebied (Afb. 1). De huisvesting is opgeschoven naar het westen, groenstrook tegen het nieuwe trayveld is smaller geworden en de infiltratievoorziening is groter geworden. Deze wijzigingen liggen binnen het reeds onderzochte terrein (Afb. 1). Bovendien zal ten westen en ten noorden van het reeds onderzochte terrein halfverharding en een nieuw trayveld worden aangelegd. De werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van dit trayveld reiken niet dieper dan de huidige teelt ondersteunende voorzieningen.

Afb. 1. Plangebied met de voorgenomen inrichting ten opzichte van het reeds onderzochte deel.

2 De archeologische verwachting

Op basis van het eerder uitgevoerde bureauonderzoek blijkt dat het plangebied landschappelijk gezien op een dekzandwelling is gelegen. Dit zijn hogere gronden die in het verleden in gebruik waren voor bewoning, landbouw en andere activiteiten. In de directe omgeving van het plangebied zijn echter geen archeologische waarnemingen gedaan. De aanwezigheid van archeologische resten kan echter niet worden uitgesloten. Op grond van de ouderdom van de te verwachten afzettingen in het plangebied moet rekening worden gehouden met resten vanaf het Laat-Paleolithicum.

Uit het verkennend booronderzoek blijkt dat de natuurlijke ondergrond van het plangebied, in overeenstemming met het bureauonderzoek, uit dekzand (Laagpakket van Wierden, Formatie van Boxtel) bestaat. Het aangetroffen dekzand betreft de C-horizont. In de top van het dekzandpakket is geen podzolbodem (meer) aanwezig. In het plangebied is het oorspronkelijke bodemprofiel nagenoeg volledig verdwenen. Alleen in boring 8 zijn aanwijzingen aangetroffen voor de van oorsprong aanwezige podzolbodem. In het plangebied zijn geen archeologisch relevante lagen of niveaus aanwezig. De archeologische verwachting kan worden bijgesteld naar laag.

Uit het bestuderen van de beschikbare aardwetenschappelijke informatie blijkt dat de landschappelijke ligging van het nieuwe plangebied grotendeels overeenkomt met die van het reeds onderzochte terrein.

Bron	Informatie
Geologische kaart van Nederland 1:600.000 ¹	Formatie van Boxtel met een dek van het Laagpakket van Wierden; fluvioperiglaciale afzettingen (leem en zand) met een zanddek
Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 (landsdekkende, digitale versie) ²	Dekzandrug en dekzandvlakte (afb. 2)
Archeolandschappelijke eenhedenkaart gemeente Veghel ³	Dekzandwelling. Het noordwesten van het nieuwe plangebied valt binnen de dekzandvlakte
Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (landsdekkende, digitale versie) ⁴	Veldpodzolgronden, leemarm en zwak lemig zand (Hn21). In het noordwesten van het nieuwe plangebied komen beekerdgronden voor. Deze zijn leemarm en zwak lemig fijn zand (pZg21).
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN3) ⁵	Voor het oude plangebied gold: 11,1 m NAP in het noordoosten, ca. 10,7 m NAP ter plaatse van de teeltbedden en 10,5 m NAP ter plaatse van de betonnen rijpaden. De uitbreiding in noordelijke en westelijke richting is lager gelegen. Dit deel van het plangebied helt geleidelijk af in noordwestelijke richting tot 9,75 m +NAP.

Het nieuwe plangebied strekt zich in noordelijke en westelijke richting uit buiten het reeds onderzochte terrein. Dit deel van het plangebied ligt grotendeels op de dekzandvlakte en bestaat uit een lager gelegen terrein waarvoor op de archeologische verwachtingskaart van de voormalige gemeente Veghel een lage verwachting geldt.

In het Archeologisch Informatiesysteem van de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed, Archis3.1, staan in de directe omgeving van het plangebied (straal van circa 500 m) geen vondstlocaties en AMK terreinen geregistreerd. Na 2021 (toen het bureauonderzoek werd uitgevoerd ten behoeve van het zuidoostelijke deel) is in de omgeving van het plangebied één nieuw onderzoek uitgevoerd. Het betreft een archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek uitgevoerd aan de Bolst 15 te Erp (circa 350 m ten zuiden van het plangebied). Uit het bureauonderzoek blijkt dat er een lage kans is op het

¹ <https://www.geologischekaart.nl>

² Alterra 2008.

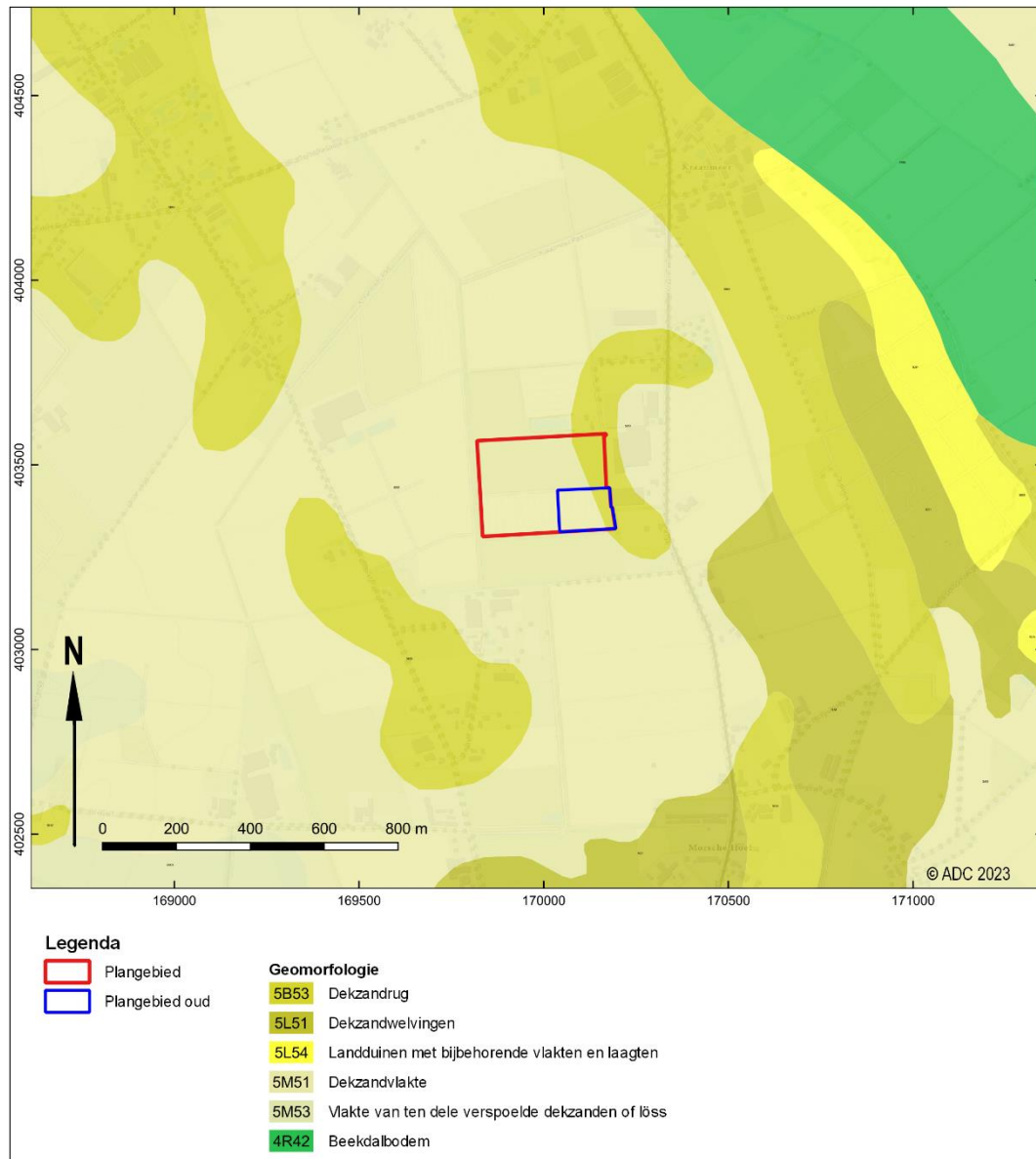
³ Buesink 2014.

⁴ Alterra 2014.

⁵ ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer.

aantreffen van archeologische resten uit het Paleolithicum en Mesolithicum. Voor het Neolithicum tot en met de Late-Middeleeuwen geldt een hoge archeologische verwachting. De kans op resten uit de Nieuwe tijd is laag. Uit het veldonderzoek blijkt dat de bodem bestaat uit een bouwvoor van circa 25 tot 55 centimeter met hieronder in boring 1 tot en met 3 en 5 een ploeglaag. Deze geploegde laag bevat resten van de bouwvoor vermengd met de B-horizont en zeer plaatselijk resten van de top van de C-horizont. Alleen in boring 4 zijn de B-horizont en BC-horizont niet verploegd en nog duidelijk in het boorprofiel aanwezig. Vervolgens ligt in alle boringen tussen de 0,75 en 1,20 m -mv de top van de C-horizont van dekzandafzettingen.

Afb. 2 Het plangebied op de geomorfologische kaart

Uit het raadplegen van oude kaarten blijkt dat het historisch landgebruik van het nieuwe plangebied grotendeels overeenkomt met dat van het reeds onderzochte deel. In aanvulling op het eerder uitgevoerde onderzoek staat in het uiterste noordoosten op de grens van het plangebied op de bonnekaart van 1900 een gebouw afgebeeld (afb. 3). Binnen het plangebied staat een bijgebouw afgebeeld dat hoort bij het hoofdgebouw net buiten het plangebied.

Afb. 3. Het plangebied op de Bonnekaart uit 1900

3 Conclusies en advies

Bij het eerdere booronderzoek is over het gehele onderzochte terrein aangetoond dat het oorspronkelijk bodemprofiel dermate is afgetopt dat er geen archeologie meer wordt verwacht. Dit geldt voor alle dieptes, dus een wijziging van de voorgenomen werken maakt daarin geen verschil. Ter hoogte van de bijkomende delen zal de bodemopbouw naar alle waarschijnlijkheid hetzelfde zijn als in het reeds onderzochte deel, aangezien deze strook landschappelijk en geologisch op vergelijkbaar terrein ligt en het historisch en huidig landgebruik ook hetzelfde is. Op basis van bovenstaande argumenten moet worden geconcludeerd dat aanvullend archeologisch onderzoek op deze locatie niet zinvol is.

Geraadpleegde bronnen

Alterra, 2008: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000; Landsdekkend digitaal bestand.

Alterra, 2014: Bodemkaart van Nederland 1:50.000; Landsdekkend digitaal bestand.

Buesink, A., 2014: Gemeente Veghel. Actualisatie van de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart. BAAC Rapport V-13.0274. 's-Hertogenbosch/Deventer.

Bureau Militaire Verkenningen, 1900: Uden, blad 610, 1:25.000.

Kadaster, 1832: Kadastrale kaart 1811-1832: minuutplan Erp, Noord Brabant, sectie A, blad 01